

Valtuustoaloite alakoulun ja yläkoulun nivelvaiheen sujuvoittamiseksi

Valtuusto 29.10.2025 § 92

Tarleena Takalo-Eskola (kok.) ja 40 allekirjoittajaa jätti valtuustoaloitteen alakoulusta yläkouluun siirtymisen tukemiseksi.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Sivistyslautakunta 26.03.2026

1336/00.02.00.02/2025

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala on valmistellut aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Nurmijärven kunnan kouluissa varattaisiin yhteisesti sovittu minimiaika ja sisältö oppilaiden tukemiseksi alakoulusta yläkouluun siirtymisessä. Aloitteessa ehdotetaan muun muassa kahden useamman tunnin tutustumiskäynnin järjestämistä tulevassa yläkoulussa sekä nivelvaiheen rakenteiden vahvistamista ja yhtenäistämistä. Aloite on erittäin tärkeä ja ajankohtainen.

Nivelvaiheen merkitys oppilaalle

Alakoulusta yläkouluun siirtyminen on yksi perusopetuksen merkittävimmistä nivelvaiheista.

Muutos sisältää tyypillisesti useita oppilaan arkeen vaikuttavia tekijöitä:

- koulurakennus ja koulumatka muuttuvat,
- opettajien määrä kasvaa ja opetustilat vaihtuvat päivän aikana,
- luokkayhteisö muodostuu uudelleen,
- oppilaat tulevat usein useista eri alakouluista,
- koulun koko kasvaa
- luokanopettajuus vaihtuu aineenopettajajärjestelmään

Näiden muutosten vuoksi nivelvaihe voi aiheuttaa oppilaalle jännitystä, epävarmuutta ja stressiä. Oppilaiden hyvinvoinnin näkökulmasta on tärkeää, että siirtymä tehdään mahdollisimman turvallisesti ja ennakoitavaksi. Riittävä tutustuminen tulevaan kouluun, tulevaan luokanvalvojaan ja koulun toimintatapoihin vahvistaa oppilaan turvallisuuden tunnetta uuteen toimintakulttuuriin siirryttäessä. Se voi myös lisätä koulumyönteistä asennetta ja tukee sekä oppimista että hyvinvointia yläkoulun alkaessa.

Nivelvaiheen käytäntöjen nykytila ja kehittämistarve Nurmijärvellä

Nurmijärvellä järjestetään nykyisellään tutustumiskäynti tulevaan yläkouluun kuudennen luokan keväällä. Nivelvaiheeseen on tehty prosessikuvaus, jota on kuitenkin syytä tarkastella ja varmistaa miten yhtenäisenä se toteutuu eri kouluissa.

Mikäli eroavaisuuksia on liikaa, nivelvaiheen prosessia voidaan yhtenäistää ja keskustella samalla, miten nivelvaihetta vahvistetaan. Yhteisten periaatteiden ja minimisisältöjen toteutuminen mahdollisimman tasapuolisesti tukee oppilaiden tasavertaista siirtymistä riippumatta siitä, miltä alakoululta he tulevat tai mihin yläkouluun he siirtyvät.

Aloitteessa esitetty ajatus yhteisistä sisällöistä ja rakenteista nivelvaiheen aikana on kannatettava ja linjassa oppilaiden hyvinvointia ja koulupolun sujuvuutta tukevien tavoitteiden kanssa. Sen vaikutuksia koulujen toimintaan ja kustannuksiin on kuitenkin syytä selvittää ja tehdä sen jälkeen ratkaisuja prosessien kehittämisestä.

Nivelvaiheen kehittämistyötä ala- ja yläkoulun siirtymävaiheessa on syytä arvioida myös suhteessa esi- ja alkuopetuksen siirtymävaiheen prosessiin, jolloin voimme huomioida molempien siirtymävaiheiden hyviä käytäntöjä oppilaiden ikätaso ja koulumuodot huomioiden.

Yhteenveto

Aloite on tärkeä ja tukee perusopetuksen kokonaiskehittämistä Nurmijärvellä. Siirtymä alakoulusta yläkouluun on oppilaan kannalta merkittävä muutosvaihe, ja sen tukeminen edellyttää riittävää aikaa, tuttuutta ja ennakoitavuutta.

Kunnan tasolla yhtenäisen nivelvaihemallin edelleen kehittäminen vähentäisi oppilaiden kokemaa jännitystä, lisäisi turvallisuuden tunnetta ja edistäisi sujuvaa koulupolkua kaikille nuorille.

Koulutuspalvelut tulee tarkastelemaan yläkoulun nivelvaihemallia ja kehittämään sen kuntatasoista yhtenäisyyttä sekä yhdenvertaisuutta lukuvuoden 2026–2027 aikana. Näin voimme varmistaa, että siirtymä on sujuva ja tasapuolinen kaikille oppilaille, riippumatta siitä, mistä alakoulusta oppilaat tulevat.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Valmistelija

Opetuspäällikkö Markus Torvinen, puh. 040 317 2401

Päätös